

Ljudmiljö

Ljudmiljön i förskolan består av många olika typer av ljud i olika styrka. Det kan exempelvis vara ljud från leksaker, kompisars prat eller ventilation som låter. Det kan också vara ljud utifrån eller från rummet bredvid. Ljudmiljö påverkas av fysiska förutsättningar i rummet, hur många personer som vistas i rummet samt hur verksamheten utformas. Mänskliga röster är den ljudkälla som vår hjärna har svårast att stänga ute, och kan därför vara en besvärlig bullerkälla. I en god ljudmiljö finns möjlighet att urskilja de viktiga ljud som behövs i en situation utan ansträngning.

Vi människor är olika känsliga för ljud och påverkas olika mycket av störande ljud runt omkring oss när vi ska fokusera på att exempelvis uppfatta tal. Ljud påverkar oss i olika grad. Att vara i en ljudrik miljö kan orsaka konsekvenser som trötthet och andra stressreaktioner. När barn ska tillägna sig ny kunskap är en god ljudmiljö av stor vikt, och för vissa barn är det helt avgörande för lärande och utveckling.

Ljud omkring oss består av vågor. Om ljudvågor har hårda ytor att studsas på så som fönster och skåpluckor så stannar de kvar längre och det blir mer buller/oönskat ljud. Om ljudvågor istället möter öppna hyllor och gardiner så bryts de, och hörbarheten förbättras.

Fysiska anpassningar för att främja en god ljudmiljö:

- Använd ljudabsorbenter och tysta möbler.
- Använd kraftigare gardiner och tjocka mattor.
- Använd "silent socks" eller möbeltassar på bords- och stolsben. Möbeltassar behöver ses över regelbundet.
- Se till att dörrar, skåpluckor, bänkluckor och lådor när de stängs möter dämpande tätningslister.
- Smörj dörrarna så att de inte gnisslar. En golvlister minskar ljudspill mellan rummen.
- Klä in förvaringslådor med filttyg eller liggunderlag i botten.
- Byt ut metall och porslin mot trä eller plast.
- Klä borden med filttyg och vaxduk eller "golvbiter".
- Välj i största möjliga mån tysta och mjuka material, exempelvis mjuka klossar och bilar med gummihjul.
- Färgsortera lego för att ta bort bullret som uppkommer när man gräver efter en kloss i rätt färg.

Pedagogiska strategier för att främja en god ljudmiljö:

- Medveten placering i olika situationer, använd gärna fast placering.
- Dela upp barnen i mindre grupper och nyttja de rum som finns.
- Använd aktivitetstavla där antalet barn anpassas till aktiviteterna.
- Tydliggör med bildstöd vilka ljudnivåer som ska användas vid olika aktiviteter.
- Inled gärna matsituationer med exempelvis fem tysta minuter.
- Använd skärmar för att dämpa ljud och skapa rum i rummen.
- Undvik bakgrundsljud som exempelvis musik och projektor.
- Ha alla samtal på nära håll och undvik att ropa över rummet.
- Arbeta tillsammans med barnen och samverka med vårdnadshavare kring ljudmedvetenhet.
- Arbeta aktivt med kommunikationsstrategier med barnen som exempelvis att ha ögonkontakt innan man börjar prata.

Läs mer:

Specialpedagogiska skolmyndigheten: [Ljudmiljö](#)